

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΕΤΟΣ Λ'
ΑΡΙΘ. - 50

ΑΔΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ
ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 16 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1909

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ἕνα τὸ ὄμμα, κέρτος μετρίτια ἀργυρᾶ . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῇ ἑσπερικῇ φράσῃ χρυσᾶ 25

Ἐπίτιμος διευθυντῆς καὶ ἀρχισυντάκτῃς ὁ Μ. χαρτοφύλαξ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- + Ὁ Ἐλασιῶνος ΠΟΛΥΚΑΡΤΙΟΣ (Πρόεδρος)
- + Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΒΕΝΙΑΜΙΝ
- + Ὁ ἀρχιεραμ. τῆς Ἱ. Συνόδου ἀρχμ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΩΝ

Πάσα αἴτησις ἢ χρηματικὸν ἔμβασμα ἀπευθυντέα ἐπ' ὀνόματι τοῦ διευθύνοντος τὸ γραφεῖον κ. Μ. Βασιλείου Β γραμματέως τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου. Πάσα δὲ πληρωμὴ δέον ἀπαραίτητως νὰ φέρῃ τὴν ὑπογραφὴν αὐτοῦ τε καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ λογιστηρίου τῶν Πατριαρχείων κ. Κ. Ἰωαννίδου καθὼς καὶ τὴν σφραγίδα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας ».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπισκέψεις ἐπὶ ταῖς μωαμεθανικαῖς ἑορταῖς τῶν θυσιῶν — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Ἀποσημειώματα Γερασίμου πατριάρχου Ἀλεξανδρείας — Ἀδύσι ἀπορίας περὶ κολύματος γάμου ἕλα οἰνοῦ ἀγχιτείτας ἐκ διαλύθου — Περὶ μαθητικῶν ποιητῶν — Ὁ ἱερεὺς κλέψας καὶ ἡ πρὸς τὸν γάμον σχέσις αὐτοῦ ἐν τῇ ὀρθόδοξῃ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ — Δικαστικὰ ἀγγελία.

ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΕΠΙ ΤΑΙΣ ΜΩΑΜΕΘΑΝΙΚΑΙΣ ΕΟΡΤΑΙΣ ΤΩΝ ΘΥΣΙΩΝ

Τῇ παρελθούτῃ πέμπτῃ ἤρξαντο ἀπὸ παρὰ μωαμεθανοῦς ἑορταῖς τοῦ κουρδάν — βατραχίου, διαρκέσασαι μέχρι τῆς ἑσπέρας τῆς κυριακῆς. Τὰς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς ταύταις συγχαρητικὰς προσήρσεις τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους υπέβαλεν εἰς τὴν Α. Α. Μ. τὸν σουλτάνον, ἐντολῇ πατριαρχικῇ καὶ συνοδικῇ, ὁ σεβ. μητροπολίτης Πισιδείας κ. Κωνσταντῖνος, ὃ συνοδευεν ὁ πανσοβλγ. Μ. πρωτοσύγκελλος κ. Βενιαμίν, ὡς καὶ ὁ ἀρχμ. καπουκεχαγιᾶς κ. Οἰκιάδης. Τὰς προσήρσεις τῶν μὴ μωαμεθανικῶν κοινοτήτων αἰτίνας ἐξεπροσωποῦντο, δι' ἀπεσταλμένων, ἐκτὸς τοῦ σοβλγ. ἀρχιεραβίνου, παραστάτος αὐτοπροσώπως, ἠρμηνεύσεν ὁ προϊστάμενος αὐτῶν μητροπολίτης Πισιδείας διὰ τῆς προσφωνήσεως ταύτης

Μεγαλειότατε,

Ἰερὸν καθήκον ἐκπληροῦντες, παριστάμεθα σήμερον ἐνώπιον τῆς Υ. Α. Μεγαλειότητος ἐν ὀνόματι τῶν ἐθνῶν,

ἡν ἀνεμαθῆκαί προιστάμεθα, ἵνα υποβάλωμεν εἰλικρινῇ συγχαρητήρια τῇ Υ. Α. Μεγαλειότητι, καταξέθωσιν πανηγυρισίαι σήμερον θεῖα συνάρσει τὴν μεγάλην ἐορτὴν τοῦ Βασιραμίου. Ὅθεν, ἐπὶ τῇ εὐσήμεν ταύτῃ εὐκαιρίᾳ, εὐλαβεῖς εὐχὰς καὶ δεήσεις ἀναπέμπομεν πρὸς τὸν Ὑψιστον Θεόν, ἵνα διατηρῇ τὴν Α. Α. Μ. τὸν πρῶτον ἡμῶν συνταγματικὸν βασιλέα ὑπὲρ καὶ μακρομερεύοντα ἐπὶ τοῦ ὑψηλοῦ θρόνου τῶν Ὀσμανιδῶν καὶ διαφυλάτῃ αὐτὸν ἀπὸ πάσης ἐγκοσμίου θλίψεως, ἐπ' ἀγαθῇ μὲν τοῦ συνταγματικοῦ πολιτεύματος, χαρᾷ δὲ τῶν τὴν κρατείαν αὐτοῦ βασιλείαν συναπαρτιζόντων λαῶν.

Εἴησαν τὰ ἔτη τῆς Υ. Μεγαλειότητος παρὰ Θεοῦ πάμπολλα.

Μετὰ τὴν εἰς τὴν τουρκικὴν μεταφράσιν αὐτῆς ὑπὸ τοῦ ἐξοχ. καπουκεχαγιᾶ, ὁ μεγαλειότατος ἀναξ, εὐμενῶς ζητήσας καὶ λαθῶν τὸ τουρκικὸν κείμενον τῆς προσφωνήσεως, ἐξέφρασε τὴν ἄκραν αὐτοῦ εὐαρέσκεϊαν διὰ τὰς εὐχὰς τῶν ἐθνάρχων.

Διὰ τοῦ πανσοβλγ. Μ. πρωτοσυγκελλοῦ ἠρμηνεύθησαν αὐτῆμερον αἱ πατριαρχικαὶ προσήρσεις τῷ μεγάλῳ βεζύρη, τῷ νῦν καὶ τῷ πρώτῳ σεηγουλιελάμη, τοῖς προέδροις τῶν νωμετικῶν Σωματίων, τῷ πρώτῳ μεγάλῳ βεζύρη Φερχέ πασᾶ — τῇ δὲ ἐπιούσῃ τῷ ἐξοχ. πρεσβευτῇ τῆς Περσίας καὶ τοῖς ὑφυπουργοῖς — εἰς τὰ λοιπὰ μέλη

του ύπουγκου συμβουλίου, ὅσι ἔτυχον ἐκτός τῶν μεγάλων αὐτῶν, κατέλιπον ὁ πατριαρχικός ἀπεσταλμένος ἐπισκεπτήριον, ὀηλοῦν τὴν ἐπιστημον ἀποστολὴν αὐτοῦ.

Διὰ τοῦ ἀρχιγραμματέως τῶν ἀνακτόρων ἡ Α. Α. Μ. διεβίβασε καὶ δημοσίᾳ τὴν ἄκραν αὐτοκρατορικὴν εὐαρέσκειαν καὶ τὰς εὐχαριστίας ἐπὶ ταῖς συγχαρητικαῖς προσήρσει τῶν πνευματικῶν προσταμένων τῶν μὴ μωαβιθικῶν κοινοτήτων, τῶν ὑπουργῶν καὶ τῶν ἐν τέλει:

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Νεοὶ μητροπολίται.— Τῶν κατὰ τὴν τελευταίαν τριμηνίαν ἀναδειχθέντων μητροπολιτῶν ἀνεχώρησαν εἰς τὰς ἐπαρχίας αὐτῶν οἱ πανιερ. Δρυϊνουπόλεως καὶ Δελβίνου κ. Βασίλειος καὶ Ροδιπόλεως κ. Κύριλλος, τῷ σαββάτῳ μὲν ὁ πρῶτος, τῇ προχθρῆς δὲ δευτέρῳ ὁ δεύτερος. Ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμηνικοῦ πατριάρχου προέπεμψεν αὐτοὺς ὁ ἱερολογ. τριτεύων κ. Καλλίνικος, τὸν δὲ πανιερ. μητροπολίτην Δρυϊνουπόλεως καὶ οἱ σεβασμ. μητροπολίται Ἰωαννίνων καὶ Σάμνης.

Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια.— Ἡ ἀξίωμας δημογεροντία Μιτυληνῆς, ἀναγνωρίζουσα τὴν ἀνάγκαν τῆς ὑποστρίψεως τοῦ ἡμετέρου φύλλου καὶ τὴν διάδοσιν αὐτοῦ εἰς εὐρύτερον κύκλον, ἀνέθηκεν εἰς ἐπιτροπεῖαν ἐκ τῶν κκ. Δ. Σάλλα, Δ. Βαρδακίτου καὶ Ι. Φωτίου, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ πανοσ. πρωτοσυγκέλλου τῆς μητροπόλεως, τὴν φροντίδα τῆς ἐγγραφῆς συνδρομητῶν μεταξύ τῶν ἐνθεῶν καὶ φιλογενῶν μιτυληναίων.

Πατριαρχικαὶ προεδρίαι.— Ἐπὶ ταῖς ἀγομέναις χθὲς καὶ σήμερον καὶ αὐτὰς ἑορταῖς τῆς ἑκατονταετηρίδος τῆς Θεολογ. ἀκαδημίας Περουπόλεως ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμ. πατριάρχης, συμμετέχων νοεῶς αὐτῶν, τηλεγραφικῶς συνεχάρη σήμερον τῇ ἀκαδημίᾳ, εὐχόμενος τὰ δέοντα.

Ὄνοματικαὶ ἐορταί.— Τῷ σαββάτῳ, 12 μεσοῦτος, ἡ Α. Θ. Π. τηλεγραφικῶς συνεχάρη τοῖς τὴν ὀνοματικὴν αὐτῶν ἐορτὴν ἄγουσι τῷ τε ἐν Νεοχωρίῳ τοῦ Βοσπόρου σχολῆζοντι μακαριωτάτῳ πατριάρχῳ κ. Σπυρίδωνι πρῶνι Ἀντιοχείας καὶ τῷ πανιερ. μητροπολίτῃ Βελγῆς καὶ Κόνιτσας—τῇ δὲ κυριακῇ, 13, τῷ ἐπίσης ἐορτῆζοντι πανιερ. μητροπολίτῃ Κερπύθου καὶ Κόσσου κ. Εὐγένειῳ δι' ἐπιστολῆς, ἕτε μὴ ὑπαρχούσης τηλεγραφικῆς συγκοινωνίας μεταξύ τῆς πρωτεύουσας καὶ τῶν δύο τούτων νήσων.

Ἐφημερίδες.— Ἀπὸ τριῶν ἐβδομάδων ἤρξατο τῆς ἐκδόσεως αὐτῆς ἐφημερὶς ἑλληνικῆ νέα τὸ «Θάρρος», καθημερινῆ, γραφομένη καὶ ἐκδιδομένη ὑπὸ τοῦ ἔλλογ. κ. Ἀντ. Οἰκονομίδου, δοκίμου χειριστοῦ τῆς ἑφημερὶδος. Εἰς σχῆμα μὲγα ἐκτυπωμένη γράφεται καλῶς, διακρινομένη διὰ τὸν πλοῦτον τῆς ὕλης. Εὐχόμεθα πᾶσαν αὐτῇ προικτὴν—τὴν

αὐτὴν δ' εὐχὴν ποιούμεθα καὶ ὑπὲρ τῆς ἐν Θεσσαλονικίᾳ νέας ἑλληνικῆς ἐφημερὶδος «Συντάγματος», ἣν διακρίνει πρὸς τῷ πλοῦσι περιχομένη καὶ ἡ καλλιτεχνικὴ αὐτῆς ἐκτύποις.

Σωματεία.— Τῇ κυριακῇ, ἡ εἰς Ταταῦλα Φιλόπτωχος Ἀδελφότης, ἡ μετὰ διετίας πενηνταεταίαν εὐεργετικῶ βίου συμπληροῦσα, εἴρτασε τὴν ἐπέτειον αὐτῆς, ἱερουργοῦτος τοῦ ἐκ τῶν σεβ. συνοδικῶν μητρ. Πισιδίας, ἐκπροσωποῦτος δὲ τὸν παναγιώτατον οἰκουμηνικὸν πατριάρχῳ. Ἐν τῇ συνελεύσει τῶν μελῶν, τῇ γενομένῃ μετὰ τὴν θέσιον λειτουργίαν, παρήσαν ὁ ἐξ. πρεσβευτῆς τῆς Ἑλλάδος, ἀντιπρόσωπος τοῦ ἐξ. πρεσβευτοῦ τῆς Ρωσσίας, ὁ ἐνδοξ. διοικητῆς τοῦ Πέραν Μουσιεδδιν βίης καὶ πολλοὶ τῶν τιμῶντων τῷ ἥτις Ἀδελφότητος ἔργον. Ἡ λογοδοσίς τοῦ διοικ. συμβουλίου ἀπέδειξεν ὅτι μετὰ τὴν τοῦ Σταυροδρομίου Φιλόπτωχος Ἀδελφότητος τάττεται ἡ εἰς Ταταῦλα, ἱεραδύσασα κατὰ τὸν μῆχρι τοῦδε βίον αὐτῆς ἐπέκεινα τοῦ ἐνὸς καὶ ἡμίσεως ἑξατομμυρίου γροσθῶν ὑπὲρ ἔργων εὐποιίας. Ὁ πατριαρχικός ἀντιπρόσωπος εἰρήρασε τὰς εὐχὰς τῆς Ἐκκλησίας, ὁ δὲ ἐξ. πρεσβευτῆς τῆς Ἑλλάδος τὰς προσήρσει αὐτοῦ.

ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΕΝ ΡΩΣΣΙΑ.— Ἐπὶ τοῖς ἐγκαινίοις τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς ἑλληνικῆς ἐν Ρωσσίᾳ κοινότητος, ἡ πρὸ τριμηνίας σχεδὸν ἐτελέσθησαν, ἠγγέλθη μετὰ χαρᾶς ἡ ἀναγνωρισις καὶ ὑπὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς τοῦ τόπου κήρωσις τῶν δικαίων τῆς ὁμογενοῦς ταύτης κοινότητος. Κυριώτερον τούτων ἐστὶν ὅτι οἱ ἱερεῖς τοῦ ναοῦ, διοριζόμενοι καὶ παύόμενοι κατ' ἀπόφασιν τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τῆς κοινότητος, ἐσονται Ἕλληνες καὶ θέλουσιν ἱερουργεῖ ἐν τῇ ἑλληνικῇ γλώσσῃ· ὅτι κατὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπείας τοῦ ναοῦ, ἐκλογεῖται καὶ ἐκλέξιμοι ἐσονται Ἕλληνες, οὐκ ἀνδρόποτε κἄν ἔχωσιν ὑψηλοῦτητα· ὅτι ὁ ναὸς ἐπὶ δεκαετίαι ἐστάκει ἀπηλλαγμένος οὐκ ἀδελφίνου φόρου, οἱ δὲ ἐπίτροποι αὐτοῦ θέλουσιν ἐπέχει εὐθύναι, ἐπὶ τῇ διαχείρισι τοῦ ἱεροῦ χρήματος, ἐνώπιον τῆς κοινότητος.—Τὰς προόδους τῶν ἑλληνικῶν ἐν Ρωσσίᾳ κοινότητων ἀναγράφει συνηθετορὸν ἡ ἐν Ὁδησσῷ ἑλληνικὴ ἐφημερὶς «Κόσμος» μετὰ χαρᾶς ἀναγγέλλουσα καὶ θαυραῖς, ἃς ποιοῦνται τὰ μέλη τὰ ταύτας ἀποτελοῦντα, ὑπὲρ τε τῶν παρ' ἐκταῖς ἱερῶν καὶ ἐκπαιδευτικῶν ἰδρυμάτων καὶ ὑπὲρ τῶν ἐν ἑτέροις ἑλληνικαῖς πόλεσι. Εὐμεινείει δὲ τὸν κατὰ τόπου κυβερνητικὸν ὑπαλλήλων καὶ τῇ ἐπινοήσει καὶ εὐλογίᾳ τῶν πανιερ. ἀρχιεπισκόπων καὶ ἐπισκόπων, ἀκαίον διακρηταῖα τὸ πατριωτικὸν ἰδίως συναίσθημα παρὰ ταῖς ἑλληνικαῖς παροικίαις, ὧν ζελοῦται τὰ συμπερόντα, ὀλιὰ καὶ ὀλιὰ, προστατεύουσα προήγαγεν ἡ μεγάλη καὶ εὐσεβὴς αὐτοκρατορία τῶν τσάρων.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων

Ὁφθίκια καὶ σταυροί.— Ἐπὶ τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων ἀνεμενῆθη τὸ ὄφθικιον μετὰ τοῦ λογοθέτου τῆς Ἐκκλησίας ταύτης τῷ ἐξοχ. πρῶνι ἡγε-

μόνι τῆς Σάμου Κωνσταντίνῳ Βαζιάνῳ ἐπέντη, διορισθέντι καὶ εἰς τὴν θέσιν νομικοῦ συμβούλου τοῦ πατριαρχικοῦ τούτου θρόνου.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ὁ πατριαρχικὸς ἐπίτοπος τῶν σχολῶν εὐρίσκειται ἐν τῷ γραφεῖῳ τῆς Π. Κ. Ἐκκαθ. Ἐπιτροπῆς (τέως τῆς Μοναστηριακῆς) τὸ σάββατον μ.μ. (ἄρ. 1—4 112) καὶ τὴν τρίτην π.μ. (8—12).

Ἐκ τοῦ γραφείου τῆς Π. Κ. Ἐκκαθ. Ἐπιτροπῆς

ΑΠΟΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ

πατριάρχου Ἀλεξανδρείας

Ἐκ παλαιῶ κώδικος τῆς τέως ἐπισκοπῆς Μετρῶν (πρὸ εἰκοσιπενταετίας μεταγραφείσαν) ἐξέδωκα βραχίαιαν ἀναγραφὴν τῶν μεγάλων διερμηνέων τῆς Τ. Πύλης· σήμερον, ἐκδίδων ἀποσημειωμάτα τινα Γερασίου πατριάρχου Ἀλεξανδρείας περὶ τῶν κατ' αὐτὸν χρόνων, ἀνάγκη ἔχει ἀναγγεῖλαι ὅτι τὰ κυριώτερα τούτου τότε σωζόμενου κώδικος μετέγραψεν, ἐμῇ αἰτήσῃ, ὁ τότε διδάσκαλος ἐν Μέτραις Γ. Χαρισιάδης, εἰς δὲ ἐπέβαλε τὴν μεταγραφὴν (1884) ὁ κατ' ἐκεῖνο τοῦ χρόνου μητροπολίτης Ἡρακλείας (ὁ ἀπὸ Σερρών) Γρηγόριος.

Τὴν ἀνάθειαν, ἣν ὁ Γεράσιμος Ἀλεξανδρείας ἐλευνολογεῖ ἐν τῷ σήμερον ἐκδιδόμενῳ ἀποσπάσματι, παριστά διὰ ζοφερωτέρων χρωμάτων ὁ Κούμας ἐν τῷ ΙΒ' τόμῳ τῆς «Ἱστορίας τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων». Ἐκεῖνος δ' ὅπερ κερδαίνομεν νῦν ἐκ τοῦ ἀποσημειωμάτος ἐστὶν ἡ γνώσις τοῦ ὀνόματος τοῦ «πρὸ ἑκατὸν ἐνενήκοντα ἐτῶν» χρηματισάντος ἐπισκόπου Μετρῶν Γερμανοῦ, Ἐπειδὴ ὁ Γεράσιμος ἔγραφε τῷ 1775, συνάγομεν ὅτι Γερμανὸς ὁ Μετρῶν ζῆν τῷ 1585.

Περὶ τῶν παλαιότερων ἐπισκόπων Μετρῶν ὀλίγηστα γινώσκομεν. Ὀλίγα μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔτη, καθὼς συνετέραν ἀ παλαιῶν ἐξετάζων ἔγραψον, ἦν ἡ ἐπισκοπὴ καθηρηγμένη καθὼς συγχωρηθεῖσα τῇ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀρχιεπισκοπῇ μετὰ τῆς μητροπόλεως Δέρκων, ἡ τοιαύτη στον χωρίων τινῶν αὐτῆς. Ἐκ τῶν ἀρχαιότερων ἀρα μετὰ τὴν ἄλωσιν ἐπισκόπων Μετρῶν, γνωρίζεται ὁ Γερμανὸς, διότι παρὰ Regal ἀναφέρεται Μετρῶν Θεωνᾶς τῷ 1590 ἐν σελ. 90 τῶν «Γρακοβυζαντινῶν Ἀναλέκτων», ἐκ δὲ τῆς «Τουρκογρακίας», ἐν ἣ ἐκδίδεται ἡ καθαίρεσις Ἰωάσαφ πατριάρχου τοῦ Μεγαλοπρεποῦς (σελ. 174), μανθάνομεν ὅτι τῷ 1565 ἐπίσκοπος ἦν ὁ Προκόπιος. Ἐκ τῶν κατὰ τὴν ΙΖ' ἐκατονταετηρίδα γινώσκομεν τὸν κατὰ αὐγουστον τοῦ 1675 θανόντα Τιμόθεον καὶ τὸν ἀμέσως ἐκλεγέντα Ραφαὴλ, οὗ τὸ ὑπόμνημα τῆς ἐκλογῆς εὐρήται ἐν τῇ «Νομικῇ Συναγωγῇ», ὡς καὶ τὸν κατὰ μάιον τοῦ 1695 ψηφισθέντα Μακάριον, ἀντὶ τοῦ παραιτησαμένου τὸν βρόνον Γεδεών, οὗ ἡ τὴν ἐκλογὴν καὶ χειροτονίαν ἀγ-

γέλλουσα πράξις τοῦ Νεοφύτου, μητροπολίτου Ἡρακλείας σώζεται ἐν τῷ 487 χαρτίνῳ κώδικι τῆς πατριαρχικῆς τῶν Ἱεροσολύμων βιβλιοθήκης.

Περὶ τοῦ Γερασίου «Ἀλεξανδρείας ἀπὸ τοῦ Δαπόντε (ἐν Καταλόγῳ τῶν ἐπιστῶν ρωμαίων) γινώσκομεν ὅτι ἐγεννήθη ἐν τῇ νήσῳ Δέρῳ, ἐν ἣ καὶ ἕτεροι διαπρεπεῖς ἐγεννήθησαν ἱεράρχαι. Ἰσως ἐχειροτονήθη Μετρῶν κατ' αὐγουστον τοῦ 1760, ὅτε Μεθόδιος ὁ Μετρῶν ἐψηφίσθη μητροπολίτης Ἡρακλείας. Ἐν μηνὶ ἰουνίῳ, 1783, θανόντος Κυπριανοῦ τοῦ Ἀλεξανδρείας, ἐξελέγη πατριάρχης ὁ Γεράσιμος, ἀπὸ Μετρῶν μεταθεθείς, τῶν κανονικῶν ψήφων γενομένων ἐν τῷ ναφ τῶν Ἀσωμάτων ἐν Μεγάλῳ Ρεῦματι. Μετὰ πέντε ἔτη, τῇ 6 αὐγούστου 1788 ἀπεβίωσεν ὁ Γεράσιμος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Τί ἔπραξεν ἐν Αἰγύπτῳ ὑπὲρ τῆς ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας ἐκείνης ἀπόκειται τοῖς κληρικοῖς τοῦ θρόνου τούτου ἢ ἀ ἐρευνησῶσι καὶ διδάξωσιν ἡμᾶς. Ἀπὸ τῆς «Ἱεροσολυμιτικῆς Βιβλιοθήκης» (τόμου Α', ἐν Πετρούπολει, σελ. 12) μανθάνομεν ὅτι ὁ Γεράσιμος ἔγραψεν ἐπιστάλῃ πρὸς τὸν διδάσκαλον τοῦ νεοσυστάτου ἐν Ἀλεξανδρείᾳ σχολείου, Γερασίου καὶ τοῦτον καλούμενον, ἰσως δὲ τὸ σχολεῖον τοῦτο συνεστήθη ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου Γερασίου.

Ἐτέρᾳ τινα σημεῖωματα τοῦ Γερασίου, ἀναφερόμενα εἰς τὸν πρὸ τῆς συνθήκης τοῦ Κιουτσούκ Καρναρτζή ρωσσοτουρκικὸν πόλεμον, ἀδύνατον ἢ ἀ ἐκδοθῶσιν ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ.

M. I. I.

Ἡ κατάστασις τῶν προγεγονότων ἀρχιερέων καὶ κληρικῶν τῶν κατὰ τὴν ἐπισκοπὴν Μετρῶν μεγίστην ἐμφαίνει τὴν ἀμάθειαν, ὡς μὴδὲν τῶν ἡδὴ πολυγλωσσῶν,] διαφέρει. Καὶ ἐστὶν ἀλήθεια. Ἡ γὰρ τοῦ ἑλληνικοῦ γένους μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀβλίθιος καὶ ἀπεικταὶα κατάστασις δῆλον καὶ τοῖς ἀγαγμάτοις αὐτοῖς. Θεῖμα πῶς οὐκ ἐξέλιπεν ὅλιος ἡ καθομιλουμένη κοινὴ τῶν ἑλλήνων γλώσσα ἐκ τῆς Ἑλλάδος αὐτῆς ὑπὸ βαρβάρων τελοῦσης καὶ καταπολεουμένης· πῶς δὲ καὶ χριστιανοὶ εὐρίσκονται φυλάσσοντες τὰ ἔθιμα τῶν χριστιανῶν. Ὁρῶμεν γὰρ τοὺς ἐν τῇ Ἀνατολῇ κατακτηθέντας ὀλιγοριθμοὺς χριστιανούς μὴδ' ὅπως οὐκ εἶδόμεν μὴ ὅτι γε γράμματα, ἀλλ' οὐδὲ τῆς καθομιλουμένης γλώσσας τῆς κοινῆς τὴν γνώσιν διὸ οὐδὲ ζῆνον καὶ ἐν τοῖς πρὸ ἡμῶν καὶ μεθ' ἡμᾶς χρόνοις ἀμάθειαι καὶ ἀγράμματοι γίνονται ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς. . . . καίτοι γε τῶν πραγμάτων ἄλλη μορφήν δεξαμένων, συγχωρούτων ἐν διαφόροις τόποις διδασκάλους καὶ σχολεῖα εἶναι, μισθοῦμένων τῶν μαθητῶν.

Ἡ τῶν μετὰ τὴν ἄλωσιν ὑπαρξάντων ἀρχιερέων ἐνταῦθα κατάστασις δῆλον ἐκ τῶν καταγεγραμμένων ἀρχιερατικῶν ἰδιοχείρων τὰ γὰρ τοῦ κ. Γερμανοῦ ἰδιόχειρα, ὡς ἑκατονενενήκοντα ἡδὲ ὄντος, καὶ τὰ τῶν μετὰ τούτων τῆς παρελθούσης καὶ ἐνεστῶσης ἑκατονταετηρίδος, ὅποιοι τ' ἐγέ-

νοντο και τίνες ὑπῆρξαν ἐν τῇ ἐπίδοσει οἱ προκαταρξάντες ἐπίσκοποι Μετρῶν φανερόν ἐστίν. Ἄλλ' ἐκείνους μὲν οὐκ ἐμέλησαν ἐπίδοσεως γραμμάτων, ἢ ἐπιστημῶν ἡμῶν δὲ σκοπὸς ἡ μάθησις τοῦ διακρίνει ἐκείνων λόγους καὶ γράμματα; Ἄπασι. Ἐν ἡμῖν τέλος, κλπ.

Ἄλλὰ τί οὐκ ἂν εἶποις, περὶ τῆς καταστάσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν, τῆς τε παρεκκλησιαστικῆς καὶ τῆς ἐνεστηκίας; Τῶν γὰρ χρόνων ἐξ ὅτου ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἤρξατο παρρησιάζεσθαι ἐν τοῖς ἀπανταχοῦ ἔθνεσιν εἶδει καὶ βίου καὶ λόγῳ ἀξίους εἶναι τοὺς τὰ πρῶτα τῆς πίστεως θεμέλια καταβάλλοντας, ὡς ἂν ἡ τοῦ κηρύγματος πρόσδος ὁ καλὸς εἶη καὶ εὐδρομος [ἀγών] τοῖς τρέχειν ἐθέλουσι. Ταῦτη καὶ ὁ Κύριος αὐτὸς ἐκ πάντων τοὺς δώδεκα ἐξελέξατο· οὐ γὰρ οἱ μαθηταὶ τὸν διδάσκαλον ἐξήτησαντο, ἀλλ' αὐτὸς ἔργους τε καὶ λόγους πρὸς ἑκαστὸν τούτους ἐραυλόσατο, ὡς ἡ τοῦ ἱεροῦ Βύχγγελίου ἀληθὴς ἱστορία ἡμῖν παραδίδωσι. Τούτους γὰρ τοὺς δώδεκα, ἀμαθεῖς καὶ ἀγράμματους ὄντας, σοφοῦς τῇ τελειουργῇ τοῦ παναγίου Πνεύματος δυνάμει πεποίηκεν, ἐπὶ σκοπῇ τοῦ βασιτάσαι ἐναντίον τῶν ἔθνων τὸν εὐσεβῆ καὶ ἀληθῆ τοῦ Κυρίου λόγον καὶ ἐπισυναξάει ἀπαντα τοῦ λογικοῦ ἀγροῦ τὰ ὄραματά ἐν τῇ νουθετῇ τῆς πίστεως ἁλῶν. Λευκαὶ γὰρ ἦσαν καὶ πρὸς θερισμὸν ἑτοιμοὶ αἱ τοῦ Χριστοῦ μου ἀρουραὶ καὶ μόνον τῶν ἱερῶν τῶν εἰδόντο. Αὐτοὺς τοίνυν ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον κηρύττοντας τὰ μεγάλα τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπιστρέφοντας τοὺς πεπληνημένους πρὸς τὴν ἀληθῆ τῆς ἀμαροῦ πίστεως ἡμῶν γνώσιν, ἐπιστρέφειν τε αὐτοὺς λόγους καὶ γράμμασιν, ἀλλὰ καὶ διαδόχους καταλείπειν ἀξίους, τῷ αὐτῷ ζῆλῳ στοιχοῦντας καὶ πολιτευομένους, ἀράδους, ἀπήρους, ἀσθενεῖς, μόνῃ τῇ τοῦ Θεοῦ ὀληγῇ θάρσυντας ἐπισθεῖναι. Οὗτοι ὑπῆρξαν τὰ πρῶτα τῆς πίστεως ἡμῶν θεμέλια, οἱ λόγοι καὶ γράμματα τῆν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν ρυθμισαντες καὶ κοσμησαντες, τούτων οἱ λόγοι νόμοι τινεῖς καὶ ὅροι τοῖς μετ' ἑπειτα παρεδέχθησαν, τούτους καὶ ἡμεῖς πάντες ὑπέχομεν, καὶ οὐδὲ κεραῖαν καταδεχόμεθα παραλείπειν ἢ ἐπιθεῖναι τοῖς ὅσα ἡμῖν παρεδεδώκασι δι' αὐτῶν οἱ ὄσιοι, οἱ ἡγῆται καὶ πάντες οἱ τῆν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ τρεψάντες αἰμασί τε καὶ ἀγῶσι προήχθησαν ἐπὶ τῇ τοῦ ἀγροῦ προόδῳ, ἄοπλοι πρὸς ὀπλισμένους καὶ πρῶσι πρὸς θράσει; καὶ ἀδοξοῦμεν τῶν ἐνδοξῶν οὕτω καθοπλισαντες ἑαυτοὺς καὶ ἀντιπαρταξάμενοι, πάντας, τῇ τοῦ ἐνδοκμοῦντος Χριστοῦ χάριτι, τοὺς ἐναντίους ὑπέταξαν. Ἄλλ' ἦσαν ταῦτα τῶν πρῶτων, καὶ τὰ τῆς Ἐκκλησίας καλῶς προεβίβον

(μυνησκαται κατόπι τῶν αἰρέσεων καὶ τῶν καταβαλόντων ἀτὰς ἀγίων πατέρων, εἶτα δὲ τῶν λατινικῶν καινοτομιῶν, καὶ γράρη)

ἡμεῖς γὰρ ἑτοιμοὶ ἐσμεν, τὴν προσθήκην τοῦ θείου συμβόλου καὶ τὴν τοῦ πάπα ἄλογον ἀρχὴν μετὰ τῆς τῶν ἁγίων καινοτομίας παριτησκέμενος καὶ μετακμηθῆντας, παραδέξασθαι κἀν πολλὰ καὶ ἀπειρα ἡμῖν κακὰ ὠνεῖδ' ὄντο". Οἰδοὶ πάντες, κἀν μὴ γράφομεν, τοὺς φόνους, τὰς δημεύσεις, τὸν λατινικὸν διαγμὸν, καὶ τὰς βίαιας ὑπογραφάς, ἐξ ὧν ἡ δυστυ-

χία τοῦ ἡμετέρου γένους. Ἐξέλιπον πόλεις, ἀρῆν ἠφρονίσθησαν ἐπαρχίαι; ἔρημοι πάντων τῶν καλῶν ἐγενόμεθα; λιμοκτονοῦμεν δουλεύοντες κατὰ τοὺς ἰσραηλῆτας τῷ πληρῷ καὶ πλινθίῳ;

(ἀριθμητ' φορολογίας καὶ τὰ παρόμοια καὶ προσθήσει) αὐτὴ τοίνυν ἴσθι ἢ ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς τῆς Ἐκκλησίας καταστάσει, εἰς ἔσχατον ἀφορώσεως κίνδυνον· καὶ εἰ μὴ Θεὸς τάχιν ἐπικουρήσει, ἀδύνατος ἄλλως διατηρηθῆναι. Ὅραμεν γὰρ τοῦτον τὸν πόλεμον τῶν πώποτε γενομένων ὀλεθριώτερον. Διὸ εἰ καὶ ἀμαθεῖς καὶ ἀγράμματοι οἱ τῆς Ἐκκλησίας προστάται κατὰ τοὺς ἐνεστῶτας χρόνους, οὐ παρὰ τοῦτο μεμπτοὶ οὐδὲ παρορατεῖοι, τῆς ἀληθείας ἀδικεσάτους κρινούσης.

ἀφοσ', σεπτεμβρίου 16'.

ΛΥΣΙΣ ΑΠΟΡΙΑΣ
ΠΕΡΙ ΚΩΛΥΜΑΤΟΣ ΓΑΜΟΥ ΕΝΕΚΑ
ΟΙΟΝΕΙ ΑΓΧΙΣΤΕΙΑΣ ΕΚ ΔΙΑΖΥΓΙΟΥ
(συνέχεια ἀπὸ τοῦ 49 τούτου καὶ τέλους).

§. 6

Ε' Περί τοῦ ὀρισμοῦ τῆς οἰονεῖ ἀγχιστείας ἐκ διαζυγίου.

Οἰονεῖ ἀγχιστεία ἐκ διαζυγίου καλεῖται ἡ ἐκ τοῦ διαζυγίου παραγομένη σχέσις μεταξύ τοῦ ἐνὸς τῶν διεζευγμένων συζύγων, καὶ τῶν τέκνων τῶν γεννηθέντων παρὰ τοῦ ἑτέρου μετ' ἄλλου συζύγου, μετὰ τὴν διάζευξιν.

Πρὸς εὐκόλον κατανοήσιν τοῦ ὀρισμοῦ τούτου, ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ Πέτρος διεζεύχθη τὴν σύζυγόν του Ἑλένην, ὅτι αὐτὴ μετὰ τὸ διαζυγίον ἦλθεν εἰς δευτέρου γάμου κοινωνίαν μετὰ τοῦ Μάρκου, μετ' οὗ ἔτεκε θυγατέρα τὴν Σοφίαν (κατὰ τὴν ἐρώτησιν). Οἰονεῖ ἀγχιστεία ἐκ διαζυγίου ὑφίσταται μετὰ τοῦ Πέτρου καὶ τῆς Σοφίας.

Ἡ σχέσις δὲ αὐτῆς τῆς οἰονεῖ ἀγχιστείας περιορίζεται μόνον μεταξύ τῆς Σοφίας καὶ τοῦ Πέτρου, μὴ ἐπεκτεταμένη εἰς οὐδένα συγγενῆ τούτου. Οὕτως οὐδεμία συγγενεὴ σχέσις ὑφίσταται μετὰ τῆς Σοφίας καὶ τοῦ πατρὸς τοῦ Πέτρου, τοῦ υἱοῦ (ὃν ἔτεκε μετ' ἄλλης γυναικὸς καὶ οἰχί μετὰ τῆς Ἑλένης), τοῦ ἀδελφοῦ ἀνεψιοῦ, καὶ ἄλλου συγγενοῦς τοῦ Πέτρου.

§. 7

Δ' Μεταξὺ τίνων προσώπων περιορίζεται τὸ κώλυμα γάμου ἐν τῇ οἰονεῖ ἀγχιστείας ἐκ διαζυγίου.

Τὸ κώλυμα τοῦ γάμου ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὡς καὶ ἐκ τοῦ εἰρημένου ὀρισμοῦ συνάγεται, περιορίζεται μετὰ τοῦ διαζευχθέντος συζύγου καὶ τῶν τέκνων. ἄτινα ἔτεκε μετ' ἄλλου ἀνδρὸς, μετὰ τὴν διάζευξιν, ἢ διαζευχθεῖσα.

Συνεπώς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος περίπτωσιν, ὑπάρχει κώλυμα γάμου μόνον μεταξύ τοῦ Πέτρου καὶ τῆς Σοφίας.

Μεταξὺ τῆς Σοφίας δὲ καὶ τοῦ πατρὸς τοῦ Πέτρου. τοῦ υἱοῦ (ὃν ἀπέκτησε μετ' ἄλλης γυναικὸς καὶ οὐχὶ μετὰ τῆς Ἑλένης), τοῦ ἀδελφοῦ, τοῦ ἀνεψιῦ, καὶ ἄλλου συγγενοῦς τοῦ Πέτρου, οὐδὲν κώλυμα ὑπάρχει· μὴ ὑπαρχούσης καὶ οὐδεμιᾶς συγγενικῆς σχέσεως, ὡς προεῖρηται.

Ἐπομένως ἀκωλύτως λαμβάνουσιν εἰς γάμον νομίμως τὴν Σοφίαν.

ὁ πατὴρ τοῦ Πέτρου

ὁ υἱὸς τοῦ Πέτρου (κατὰ τὰ ἐκτεθέντα)

ὁ ἀδελφὸς τοῦ Πέτρου (περὶ οὗ ἡ ἐρώτησις)

ὁ ἀνεψιὸς τοῦ Πέτρου

ὁ υἱὸς τοῦ Πέτρου καὶ καθεξῆς.

§. 8.

Φρονούμεν ὅτι ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν εἰρημένων κάλλιστα διεφωτίσθη καὶ ἐντελῶς κατενόησεν ὁ ἀναγνώστης, χωρὶς νὰ ὑπολείπεται οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν καὶ περὶ ἐλαχίστης λεπτομερείας

1) τί ἐστὶν ἀγχιστεία

2) ὅτι δὲν ἀναιρεῖται αὕτη

3) τί ἐστὶν οἰονεὶ ἀγχιστεία ἐκ διαζυγίου καὶ

4) μεταξύ τίνων προσώπων περιορίζεται αὕτη.

Ἐπομένως ἀκωλύτως λαμβάνει εἰς γάμον τὴν Σοφίαν.

§. 9.

Λαβόντες ἀφορμὴν ἐκ τῆς ὑποβληθείσης ἡμῖν ἐρωτήσεως, περὶ τοῦ ἀπασχολήσαντος ἡμᾶς ὡς ἀνωτεροῦ, προσέβημεν εἰς τὴν λεπτομερῆ μετὰ διασαφήτικων παραδειγμάτων ἀνάπτυξιν τούτου, δημοσίαν, καθόσον αὕτη λύει μὲν τὴν ἀπορίαν, δύναται δὲ νὰ χρησιμεύσῃ καὶ ὡς διδασκαλία καὶ ὄδηγος, πρὸς λύσιν ἀποριᾶν περὶ κωλυμάτων τοῦ γάμου, πανθομολογούμενης πολυπλόκων, πολυειδῶς καὶ πολυτρόπων.

† Ο ΠΑΜΦΙΛΟΥ ΜΕΛΙΣΣΗΝΟΣ

ΠΕΡΙ ΜΑΘΗΤΙΚΩΝ ΠΟΙΝΩΝ

Ἀπὸ τινος τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Τμήμα τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου ἀπασχολεὶ τὸ ζήτημα τῶν μαθητικῶν ποινῶν καὶ ἁμοιβῶν. Δὲν θεωρῶ διὰ τοῦτο ἄσκοπον νὰ μεταφράσω προχειρῶς τὸ σχετικὸν περὶ ποινῶν ἄρθρον τῆς περιφήμου Παιδαγωγικῆς Ἐγκυκλοπαιδείας τοῦ σεβαστοῦ μου καθηγητοῦ Γουλιέλμου Rein⁽¹⁾. Ἐγράφη ὑπὸ τοῦ Ackermann καὶ

καταλαμβάνει τὰς σελ. 917—927 τοῦ 5' τόμου (τῆς Α' ἐκδόσεως) Σ.

Α'. Τὸ ἀναπόφευκτον τῆς ποινῆς ἐν τῇ ἀγωγῇ καὶ ἡ διάφορος αὐτῆς ἐκτίμησις. Ἀνάγκη ἀκριβοῦς γνώσεως τοῦ σκοποῦ καὶ τῆς ἐνεργείας τῆς ποινῆς. Ἡ ποινὴ ἔπαιξε πάντοτε σπουδαῖον ρόλον ἐν τῇ ἀγωγῇ. Ἐν ποίῳ βαθμῷ, ὑποδεικνύει ἤδη τὸ γεγονός ὅτι παρὰ τῇ κοινῇ συνειδήσει τιμωρία καὶ ἀγωγὴ, εἶναι σχεδὸν ταυτόσημοι ἔννοια, καὶ ὅτι αἱ ἔννοια «τιμωρίαν» καὶ «παιδαγωγείαν» συμπίπτουσιν ἐντελῶς. Περισσότερον ἀκόμη παρὰ μὲ τὴν διὰ τῆς ἁμοιβῆς ἐπιτυχανομένην ἀναπόδοσιν τῆς συμφώνου πρὸς τὸ καθήκον διαγωγῆς, ζῆτεῖ τὸ φυσικὸν συναίσθημα τὴν ἀναπόδοσιν τῆς ἐαυτίας πρὸς τὸ καθήκον διαγωγῆς, τὴν ἐξίσωσιν διὰ τῆς τιμωρίας. Ἐνταῦθα προστίθεται περισσοτέρον ἢ ἐκεῖ, καίτοι οὐδαμῶς ἐν τῇ αὐτῇ ἐντάσει εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις καὶ εἰς ὅλα τὰ πρόσωπα; ἀτὰρ ἐφαρμόζουσι τὰς ποινὰς, ἢ συναίσθησις τῆς παιδαγωγικῆς αὐτῶν σημασίας. Ὅτι αὕτη δὲν ἔτυχε πάντοτε τῆς αὐτῆς ἐκτιμήσεως, διδάσκει ἡμῖν ἡ ἱστορία τῆς παιδαγωγικῆς, ἐκθέτουσα τὴν γενεᾶς ξυλλισθέντων ἠκολούθησαν γενεᾶν κακοσυνειθισμένων καὶ ἀντιθέτως. Ἀναγνωρίζεται σχεδὸν γενικῶς καὶ ἀρκετὰ συχνὰ ἐκφράζεται ἡ λύπη, διότι ἀπέναντι τῆς σημερινῆς ἡμῶν νεότητος κυριαρχεῖ τὸ κακοσυνειθισμένον. Ἐκείνος ὅστις, θεωρεῖ τὴν κατηγορίαν ταύτην ὡς δεδικαιολογημένην καὶ ἐντελεῖται, τοῖς ἁπλοῦς ἐν μέρει, νομίζει ὅτι ὀφείλει νὰ ἐξηγήσῃ τὸ ἀνάγων εὐρέως στρωμάτων τοῦ λαοῦ, δὲν εἶναι ἀνάγκη βεβαίως νὰ ἐπιβῆ διὰ τοῦτο τὴν ἐπιστροφὴν εἰς τὰς βαρβάρους συνήθειας παρελθόντων χρόνων. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὀλίγα ἤθελον κατορθώθῃ μὲ τὴν γενικὴν ἀξίωσιν νὰ γίνῃ ἀντίδρασις κατὰ τῆς αὐξήσεως κακοανατροφῆς δι' ἔντονωτέραν μέσον τιμωρίας. Δὲν προχωρεῖ τις μὲ τὸσον γενικὸν κανόνα, ὅταν πρόκειται νὰ παράσῃ συμβολὴν εἰς τὴν μεταβολὴν καὶ βελτίωσιν ἐκείνου, ὅπερ ἐστὲρῶθῃ ὡς συνήθεια, ὡς συνέπεια εὐρέως διαδεδομένην ἀντιλήψεων. Καὶ παιδαγωγικαὶ συνήθειαι καὶ ἀντιλήψεις μεταβάλλονται, μόνον ὅλας βαθμηδὸν, ἀποτελεσματικώτερον διὰ τῆς ἐξαπλώσεως καλλιτέρων ἰδεῶν. Ὅτι περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς ποινῆς, ἔαν, ἐννοεῖται, πρόκειται νὰ δώσῃ τις τούτον μᾶλλον ὠριμώμενος ἢ διὰ τῆς φράσεως ὅτι δέον αὕτη νὰ βοηθῇ τὴν ἀνατροπὴν, καὶ ἀκόμη περισσοτέρον περὶ τῆς ἐνεργείας τῆς ποινῆς, δηλ. περὶ τῶν συνεπειῶν ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ τιμωρομένου, δὲν βασιλεύει ἀκόμη πολλὰ ὡς ἡ ἀναγκαῖα σαφήνεια οὐτε παρὰ τοῖς ἐξ ἐπαγγελματοῦ παιδαγωγοῖς, ἀποδεικνύουσι τὰ συχνὰ λάθη ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ παιδαγωγικοῦ τούτου μέσου, λάθη ἅτινα δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ συνίστανται μόνον εἰς τὸ παρὰ πολὺ ἢ εἰς τὸ πολὺ ὀλίγον. Καὶ ἐπὶ τῆς ποι-

(1) Encyklopaedisches Handbuch der Paedagogik. Langensalza (Beyer et Soehne) 1899.

νῆς δύναται νὰ ἔλθῃ πλήρως φῶς μόνον διὰ θεωρίας ἀρκούντως βασίμου καὶ μεμορφωμένης.

Β'. Αἱ διάφοροι θεωρίαὶ διὰ τὰς ὑπὸ τοῦ κράτους ἐφαρμοζόμενας ποινὰς καὶ ἡ ἀξία αὐτῶν διὰ τὴν παιδαγωγικὴν. Ἀπόλυτος καὶ σχετικὴ ποινικὴ θεωρία. Ποινὰ ἐκφοβισμοῦ, σωφρονισμοῦ, βελτιώσεως. Εἶναι φυσικὸν, ὅτι κατ' ἀρχὰς ἐδόθη ἀφορμὴ πρὸς μόρφωσιν ἀκριβοῦς θεωρίας διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ κράτους, τῆς οργανωμένης κοινωνίας, ἀσκουμένης ποινικῆς ἐξουσίας. Ἐπειδὴ δὲ, πασιφανὸς ὑφίσταται ὁμοίότης τις μεταξὺ τῆς ὑπὸ τοῦ κράτους ἀσκουμένης ποινικῆς ἐξουσίας, καὶ τῶν ὑπὸ τῆς παιδαγωγίας χρησιμοποιοιμένων ποινῶν, θὰ πράξῃ καλῶς ἐκεῖνος ὅστις θέλει νὰ ἀποκτήσῃ τὴν ὀρθὴν ἀποψιν διὰ τὴν κρίσιν τοῦ μέρους τούτου τῆς παιδαγωγικῆς ἐνεργείας, νὰ συμβουλευθῇ τὴν θεωρίαν ἐκείνην.

Ἐκεῖ συναντῶσιν ἡμᾶς πρὸ παντὸς δύο θεωρίαί, ἡ ἀπόλυτος καὶ ἡ σχετικὴ περὶ ποινῆς θεωρία. Ἐκείνη ἀναχωρεῖ ἀπὸ τῆς προϋποθέσεως, ὅτι ἡ ποινὴ δέον ἐν ἑαυτῇ νὰ ἔχῃ τὸν σκοπὸν τῆς. Ὁ σκοπὸς οὗτος εἶναι ἡ ἀνταπόδοσις. Ἀνταπόδοσις ὡς ποινὴ, εἶναι ἐπιστροφή τῆς λύπης ἥπερ ὁ κακοποιὸς ἐπέφερον εἰς ἄλλους. Μετὰ τῆς ἀποδόσεως ταύτης, αὐτὴ τῆς ὁποίας ὑπὸ τινος περιστάσεις δύναται νὰ εἰσέλθῃ καὶ ἐκουσία τις ἀπόδοσις, ἐκπληροῦται ἡ ἐξιλέωσις τοῦ παραπτώματος. Ἡ ἐξιλέωσις αὕτη ἔχει ἀντικειμενικὴν καὶ ὑποκειμενικὴν ὄψιν. Ἡ πρώτη συνίσταται εἰς τὸ τοῦ, ὅτι ὁ τιμωρηθεὶς διὰ ταύτης συμφιλιούται πάλιν μετὰ τὰ λοιπὰ μέλη τῆς κοινωνίας καὶ ἰδίως μετὰ τὸν θέναν, διὰ τῆς διαγωγῆς του. Ἡ δευτέρα ἐν τούτῳ, ὅτι ὁ τιμωρηθεὶς ὑποστὰς τὴν ποινὴν, αἰσθάνεται ἐλάφρυνσιν τῆς συνειδήσεώς του. Τοῦτο συμβαίνει πράγματι τότε μόνον, ὅταν ἡ ποινὴ ἀναγνωρίζεται ὑπὸ τοῦ τιμωρηθέντος ὡς ἐπαξία καὶ ἕνεκα τούτου ἐπιδοκιμάζεται. Ἡ ὑποκειμενικὴ αὕτη ἐξιλέωσις στηρίζεται ἐπὶ τοῦ φυσικοῦ συναίσθηματος, ὅπερ ἀπαίτει ἀνταπόδοσιν τὸσον διὰ τὴν ὑπ' ἄλλων, ὅσον ἐπίσης καὶ διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου γενομένην ἀδικίαν, συναίσθημα, ὅπερ ὅμως προϋποθέτει ἠθικὴν τινα μόρφωσιν. Ἡ ἐξήγησις τοῦ φυσικοῦ τούτου συναίσθηματος εἶναι ἔργον τῆς ἠθικῆς ἣτις ἀνάγει τὰς ἠθικὰς ἀπαιτήσεις εἰς τινὰς γενικάς, ἰδεώδεις σχέσεις βουλήσεως, τὰς ἠθικὰς ἰδέας⁽¹⁾, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ αὐτῆς, τῆς ἀναποδιδοῦσης δικαιοσύνης.

Ἡ σχετικὴ περὶ ποινῆς θεωρία θεωρεῖ τὴν ποινὴν μόνον ὡς μέσον, ὅπως ἐπιτευχθῇ διὰ τούτου ἕτερον τι. Τὸ ἕτερον τοῦτο εἶναι τριπλῶν: ἐκφοβισμὸς, σωφρονισμὸς, βελτιώσις.

Μεταξὺ τῆς ἀπολύτου καὶ τῆς σχετικῆς περὶ ποινῆς θεωρίας δὲν ὑφίσταται ποσὸς ἀντίφασίς τις, ὥστε ἡ παραδοχὴ τῆς μίας ν' ἀποκλείῃ τὴν τῆς ἄλλης. Ἡ μία εἶναι, πολλῶ μᾶλλον, ἀναγκαίᾳ συμπληρωσις τῆς ἄλλης ἐν τῇ ἐννοίᾳ, ὅτι μόνον ἔχων τις πρὸ ὀφθαλμῶν ἀμφοτέρας τὰς ἀπόψεις ἀποκτᾷ σαφῆς ἰδέαν τῆς βάσεως καὶ τοῦ σκοποῦ τῆς ποινῆς. Κατὰ τὴν ἐκάστοτε παρουσιαζομένην περίπτωσιν, ἣτις καθιστᾷ ἀναγκαίαν τὴν χρῆσιν τῆς ποινῆς, γίνεται φανερόν, ἂν ἡ ἀπόλυτος ἢ ἡ σχετικὴ περὶ ποινῆς θεωρία καὶ ποῖος ἐιδικότερον ὁ ἐκ τῶν τριῶν σκοπῶν, τοὺς ὁποίους ἡ τελευταία προβάλλει, κυρίως ἢ καὶ αποκλειστικῶς ἔχει σημασίαν.

Κατὰ πόσον τὰ μέχρι τοῦδε διὰ τὰς περὶ ποινῆς θεωρίας λεχθέντα, συμβιβάζονται μετὰ τὰς ποινὰς, τὰς ὁποίας ἐπιβάλλει ὁ ὑπὸ τοῦ κράτους ὠρισμένος ποινικὸς δικαστής, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ συζητηθῇ ἐν ταῦτα. Ἡμῖν πρόκειται μόνον περὶ τῆς ἀγωγῆς τῆς νεότητος, περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ παιδαγωγοῦ χρησιμοποιοιμένων ποινῶν. Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος παρακολουθεῖ τὰς ἀνωτέρω σκέψεις ἐν σχέσει πρὸς ἐκείνας, θὰ δυναθῇ εὐκόλως νὰ κερδίσῃ τι καὶ διὰ τὴν κατανόησιν τῆς ὑπὸ τοῦ κράτους ἐφαρμογῆς τῶν ποινῶν ὡς π.χ. διὰ νὰ ἐνοήσῃ τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῆς κυρίως ποινῆς καὶ τῆς ἀστυνομικῆς.

Εἶναι συνέπεια τῆς οὐσίας τῆς ἀγωγῆς ὅτι εἰς τὰς ποινὰς αὐτῆς τὸ σπουδαιότερον πρόσωπον παίζει ἡ σχετικὴ περὶ ποινῆς θεωρία. Τῇ ἀληθείᾳ καὶ διὰ νὰ προτομιάσθῃ ἀκόμη ὀρθὴν ἀντίληψιν ἐκείνου, ὅπερ θὰ διδάξῃ ἀργότερον εἰς τὸν μαθητὴν ἡ ἰδία αὐτοῦ πείρα, εὐκαιρίας δοθείσης δὲν πρέπει νὰ λησμονῇ τὸ σημεῖον τῆς ἀνταποδόσεως· ἀλλ' ἐπειδὴ πάντα τὰ μέτρα αὐτῆς ἐπιτέλους ὑπηρετοῦσι τὴν ἠθικὴν μόρφωσιν τῶν ἀνατρεφόμενων, ἀποδίδουσιν ὀλιγοτέραν βαρύτητα εἰς τὸν σκοπὸν τὸν ὅποιον ἔχει καθ' ἑαυτὴν ἡ ποινὴ, παρὰ εἰς ἐκεῖνο, δι' ὃ ποινὴ εἶναι μόνον μέσον.

Ἀλλθῶς καὶ ὁ ἐκφοβισμὸς, ὁ σωφρονισμὸς καὶ ἡ βελτιώσις δὲν εἶναι σκοποὶ, οἷτινες καθ' ὅλοκληρίαν ἀποκλείουσιν ἀλλήλους. Ἀμφοτέροι οἱ πρῶτοι ὀφείλουσιν ἐν τέλει νὰ συνεισφέρωσιν εἰς ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ζητεῖ ἡ τελευταία. Ἡ διαφορὰ εἶναι μόνον αὕτη, ὅτι αἱ ἐκφοβιστικαὶ καὶ σωφρονιστικαὶ ποινὰς ζητοῦσι νὰ βοηθήσωσι τὴν ἀνάπτυσιν τῆς ἠθικῆς βελτιώσεως ἐμμέσως, ἐνῶ ἡ ἐνέργεια τῆς βελτιώσεως ποινῆς δέον νὰ εἶναι ἄμεσος. Δὲν ἦτο ἀνάγκη νὰ δώσῃ τις σημασίαν τινα ἐπὶ τῆς διαφορᾶς ταύτης, ἔαν μὴ ἔσχη ἀὕτη ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ εἶδους τῶν ποινῶν καὶ ἔτι μᾶλλον ἐπὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν, καὶ δὴ κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε ἡ ἐνέργεια αὐτῶν νὰ ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ βαθμοῦ, καθ

1. Ὁ συγγραφεὺς ἐνόησεν τὴν ἠθικὴν τοῦ Ἐρβάστου, ἣτις στηρίζεται ἐπὶ τῆς διδασκαλίᾳ ταύτης τῶν ἰδεῶν. 2.

ὁ δὲ παιδαγωγὸς ὑπολογίζει τὴν ἐπιρροὴν ἐκείνων. Τοῦτο δύναται νὰ καταστήσῃ σαφὲς ἴσον ἀκριβεστερά ἐξέτασις τῶν ρηθειῶν τριῶν ποιῶν.

(ἔπεται συνέχεια)

Σ.

Ο ΙΕΡΟΣ ΚΑΗΡΟΣ ΚΑΙ Η ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΑΜΟΝ ΣΧΕΣΙΣ ΑΥΤΟΥ
ΕΝ ΤΗ ΟΡΘΟΔΟΞῃ ΑΝΑΤΟΛΙΚῃ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἐκ τῆς Ἁγίας Γραφῆς μεταβαίνοντες ἤδη εἰς τοὺς Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐξετάζοντες τὴν ἱστορίαν τῶν τριῶν πρώτων αἰῶνων παρατηροῦμεν ὅτι, ἀναφορικῶς πρὸς τὸ ἡμέτερον ζήτημα, τὸ εὐελευθερον πνεῦμα τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἡ διδασκαλία τοῦ Παύλου δὲν εἶχον λησμονηθῆ ἔν τῇ πράξει τῆς Ἐκκλησίας. Ἀντιθέτως ὅμως καὶ παρὰ τὰς ὑγείας ταύτας ἀρχὰς τάσεις. Τάσεις ἀσκητικαί, σύμφυτοι ἄλλως τε τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει, ἀνεφάνισαν καὶ ἐντὸς τοῦ χριστιανικοῦ περιβάλλου. Τὸ μὲν ἐκ μονομεροῦς ἐρμηνείας τῶν περὶ ἀγαμίας γνωστῶν τῆς Κ. Δ. χωρίων, τὸ δὲ ἐπὶ τῇ βάσει ἀρχαίων φιλοσοφικῶν συστημάτων καὶ θεοσοφικῶν ἀρχῶν ἐμορφώθη ὑπὸ τινῶν ἡ σφαλκερὰ δοξασία ὅτι ὁ ἀγαμος βίος αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ὑπερτερεῖ τοῦ ἐγγάμου, ὅστις ἐπὶ πλέον διεβλήθη ὡς ἔργον Σαταϊκῶν καὶ ἀκάθαρτων. Τὰς πεπληγμένας ταύτας τάσεις ἡ Ἐκκλησία κατέκρινε καὶ ἠλεγξε ἐν τῷ προσώπῳ τῶν διασημοτέρων αὐτῆς ἀντιπροσώπων.

Ἄλλ' ἀνεξαρτήτως τῶν ἐσφαλμένων τούτων περὶ γάμου θεωριῶν, οἱ τὴν ἀγαμίαν ἀσκούντες ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ «ἐλπιδί τοῦ μᾶλλον συνέσεσθαι τῷ Θεῷ», κατὰ τὴν φράσιν τοῦ ἀπολογητοῦ Ἀθηναγόρου ἦσαν οὐκ ὀλίγοι καὶ διὰ τιμῆς πολλῆς ἤγοντο¹. Ἄν δὲ ἀπὸ πρακτικῆς ἀπόψεως ὡς ἀπέχοντες δηλ. τοῦ γάμου, οὐδόλως διέφερον τῶν αἰρετικῶν, θεωρητικῶς δὲ ἴσταντο τούτων, διότι οἱ μὲν αἰρετικοὶ ἀπέχοντο τοῦ γάμου «διὰ βδελυγμίαν» οἱ δὲ ὀρθόδοξοι «δι' ἀσκῆσιν». Ἀπὸ τοιαύτης περιωπῆς ἐξεταζόμενος ὁ γάμος δὲν ἦτο δυνατόν νὰ θεωρηθῆ κατ' ἀρχὴν ὡς κώλυμα ἱερωσύνης καὶ διὸ ὁ ἐγγαμος βίος ὡς μὴ συμβιβαζόμενος πρὸς τὰ καθήκοντα τοῦ κληρικοῦ. Οὕτω Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς (γεν. περὶ τὰ 150—160) ὑποστηρίζει τὴν περὶ γάμου θεωρίαν τῆς Ἐκκλησίας ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς αἰρετικὰς περὶ τοῦ ζητήματος τούτου δοξασίας τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ λέγει, ὅτι πᾶσα ἐκτὸς τοῦ νομίμου γάμου γαμικὴ σχέσις λογίζεται καὶ εἶναι κατακριτέα καὶ ὅτι ἡ Ἐκκλησία «τὸν τῆς μίαις γυναικῶν ἄνδρα» πᾶν ἀποδέχεται κἂν πρῶτον ἄλλοις ἢ, κἂν διακονοῦν «κἂν λαϊκὸς, ἀνεπιλήπτως γάμῳ χρώμενος²». Παρὰ τὸ ἔμμενον δὲ καὶ ἐρμηνεύον τὰς περὶ γάμου γραφικὰς

μαρτυρίας προστίθωσκον ὁ ἱερὸς συγγραφεὺς «τί πρὸς τὰς ταύτας εἰπεῖν ἔχουσι τὰς νομοθεσίας οἱ τὴν σπορὰν καὶ τὴν γένεσιν μυστατόμοι; ἐπεὶ καὶ τὸν ἐπίσκοπον τοῦ οἴκου καλῶς προϊστάμενον νομοθετεῖ τῆς Ἐκκλησίας ἀφηγεῖσθαι οἴκον δὲ κυριακὸν μίαις γυναικῶν συνίστησι συζυγία³. Εἶναι εὐνόητον ὅτι, ἐὰν ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Κλήμεντος ἐθεωρεῖτο τὸ ὁ γάμος ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν ἱερωσύνην οὐδόλως θὰ προσήγετο ὁ ἐγγαμος βίος τῶν λειτουργῶν τῆς Ἐκκλησίας ὡς ἰσχυρὸν κατὰ τῶν βδελυσσομένων τὸν γάμον ἐπιχειρήμα.

Εἶναι ἀληθές ὅτι ὁ Ὀριγένης, ἐὰν τὸ ἐν Λατινικῇ μόνον μεταφράσει τοῦ Ρουφίνου σωζόμενον εἰρημον εἶναι ἀξιόπιστον, συσχετίζον τὴν πρὸς τοὺς ἐγγάμους ὑπὸ τοῦ Παύλου γενομένην παραίτησιν (Α' Κορ. ζ' 5) πρὸς τινὰ χωρία τῆς Π. Διαθήκης, γνωματεύει ὅτι ἂν οἱ κοινωοῦντες τῆς θείας εὐχαριστίας ἀπέχουσι τῶν γαμικῶν αὐτῶν, οἱ προσφέροντες τὴν θυσίαν ταύτην ὀφείλουσι νὰ ἀφιερῶσιν ἑαυτοὺς ὅλως εἰς συνεχή καὶ ἀδιάκοπον ἀγνότητά⁴. Λίαν ἀμφίβολον ἂν δὲν θεωρεῖται ἀγνότης (castitas) ἡ τῶν συζυγῶν ἔνομος γαμικὴ σχέσις ὑπὸ τοῦ Ὀριγένης ὅστις, ἐν ἐρμηνευτικῷ αὐτοῦ ἀποσπάσματι εἰς τὴν Α' Κορ., γεωστὶ ἐκδοθέντι ὑπὸ τοῦ κ. Jenkins λέγει. «Ἐπεὶ τινες οἰοῦνται τὸν ἀγαμον πλέον τι ἔχειν κατὰ τοῦτο τοῦ γεγαμηκότος, τὸν δὲ γεγαμηκότα ἡττῶν τι ἔχειν παρὰ τὸν ἐξ ἀγαμίας τοῦ ἀγάμου, θέλομεν φησὶ, διδάξαι ὅτι τῷ ἰδίῳ λόγῳ ἡ ἀγαμία ἀδιάφορον ἐστίν, καὶ τῷ ἰδίῳ λόγῳ ὁ γάμος ἀδιάφορον ἐστίν, δύναται γὰρ καὶ ὁ ἀγαμος ὢν καὶ ἀληθῶς καθαρευῶν ἀπὸ πάσης μίξεως, ἄλλως δὲ κακὸς βίου. μὴ ὀφελείσθαι ἀπὸ τῆς ἀγαμίας, δύναται δὲ τις ἐν γάμῳ ὢν καὶ τὰ τοῦ γάμου πράττων τάξει δὲ καὶ καιρῷ αὐτὰ ποιῶν, τὴν ἄλλην πολιτείαν σώζων, μὴ ἐλάττων εἶναι τοῦ ἀγάμου⁵. Ἄλλαχού ὁ αὐτὸς διδάσκαλος ἐρμηνεύων τὸ γνωστὸν τοῦ Παύλου χωρίον «δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον εἶναι μίαις γυναικῶν ἄνδρα» καὶ ἐπιζητῶν τὸν λόγον δι' ὃν ὁ Ἀπόστολος προτιμᾷ τὸν μονόγαμον τοῦ διγάμου λέγει «τίς οὖν οὐκ ἂν εὐλόγως ἐπαπορῆ τί δήποτε, ζητουμένου τοῦ ἄρχοντος τῆς Ἐκκλησίας, τὸν μὲν τοιοῦδε δίγαμον οὐ καθίσταμεν διὰ τὰς τοῦ γάμου λέξεις· τὸν δὲ μονόγαμον, καὶ ἐν τύχῃ μέχρι γήρως συμβιώσει τῇ γυναικί, κρατοῦμεν ἄρχοντα, ἐσθ' ὅτε μὴδὲ γυμνασάμενον εἰς ἀγνείαν καὶ σφωροσύνην⁶· ἐξ οὗ δείκνυται

(1) Ἰγνατ. Ἐπιστολ. πρὸς Πόλκω. § 5. Ἰουστίν. Ἀπολ. I κεφ. 15 καὶ 29 Ἀθηναγ. Πρῶβ. § 33.—Μινώκ. κεφ. 31 Θεοφιλ. Ἀντιχ. πρὸς Ἀδόλφω. III, 16. Ἦριγ. κατὰ Κέλσου V, 49. κ.τ.λ.

(2) Στρωμ. III, 12.

(3) «The Journal of Theol. Studies» Ἰουλ. 1908 σελ. 507.

(4) Ἦρωμ. εἰς Ματθ. Ming. 13 σ. 1241.

(1) Ἰγνατ. Ἐπιστολ. πρὸς Πόλκω. § 5. Ἰουστίν. Ἀπολ. I κεφ. 15 καὶ 29 Ἀθηναγ. Πρῶβ. § 33.—Μινώκ. κεφ. 31 Θεοφιλ. Ἀντιχ. πρὸς Ἀδόλφω. III, 16. Ἦριγ. κατὰ Κέλσου V, 49. κ.τ.λ.

(2) Στρωμ. III, 12.

(3) «The Journal of Theol. Studies» Ἰουλ. 1908 σελ. 507.

(4) Ἦρωμ. εἰς Ματθ. Ming. 13 σ. 1241.

ὅτι παραδείγματα ἐγγάμων κληρικῶν καὶ αὐτῶν ἐπι-
των εἰς τοὺς ἀνωτέρους τῆς Ἐκκλησίας βαθμοὺς
προηγμένων δὲν ἦσαν σπάνια ἐν τῇ πράξει τῆς Ἐκ-
κλησίας. Πρὸς δὲ ἡ ἱστορία τῶν τριῶν πρώτων αἰώ-
νων τῆς Ἐκκλησίας διέσωσεν ἡμῖν ἱκανὰ ὄνόματα
ἐγγάμων κληρικῶν.

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ με-
μνημένη μνεία γυναικὸς ἢ τέκνου πρεσβυτέρου τι-
νὸς δὲν δύναται νὰ προσαχθῇ ὡς μαρτυρία πρὸς ἀκα-
ταγώνιστον ἀπόδειξιν ὅτι τὸ μνημονεῖο τέκνον
δὲν ἐγεννήθη πρὸ τῆς εἰς τὸν κλῆρον εἰσόδου τοῦ
πατρὸς καὶ ὅτι αἱ γαμικαὶ σχέσεις ἐξηκολούθουν
ὑψιστάμεναι καὶ μετὰ τὴν χειροτονίαν, τοσούτῳ μάλ-
λον ὅσῳ, ἔνεκα τῆς εἰς τὴν ἀγαμίαν ἀποδοδι-
μένης ἐξόχου τιμῆς, ἔστιν ὅτε ὁ ἐκ συμφώνου χω-
ρισμὸς τῶν ἐγγάμων κληρικῶν ἢ καὶ ἡ κατάπασις
τῶν συζυγικῶν αὐτῶν σχέσεων «ἴνα, κατὰ τὸ Ἀπο-
στολικόν, καὶ οἱ ἔχοντες γυναῖκας, ὡς μὴ ἔχοντες ὦσι»
δὲν ἦτο ἀπίθανος. Ἐν τούτοις ἐπίσης εἶναι βέλαιον,
ὅτι τὸ παράδειγμα τοῦ ἐν Καρθαγίνῃ πρεσβυτέρου
Νοβάτου, οὐγιτος ἢ συζυγος, συντεταγμένα βαναύσου
διαγωγῆς αὐτοῦ τοῦ Νοβάτου, ὑπέστη ἔκρωσις², καὶ
δι' ὅπερ ἠλέγηθη ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Κυπριανοῦ, δεκρυ-
σιν, ὅτι οὐδαίε γραπτὸς ἢ ἀγραφὸς νόμος ἀπηγορεύει
εἰς τοὺς ἐγγάμους κληρικούς τὸ συζῆν μετὰ τῶν οὐ-
κείων γαμετῶν, τὰς ὁποίας πρὸ τῆς χειροτονίας ἠγα-
γοῦντο διότι, ὡς ὀρθῶς ὁ Bingham παρατηρεῖ αὐτὸν Κυ-
πριανὸς δὲν ἐλέγχει τὸν Νοβάτον, ὡς συνῶντα μετὰ
τῆς συζύγου αὐτοῦ ἢ καὶ τεκοπιούοντα μετὰ τὴν
χειροτονίαν, ἀλλ' ὡς ὑπαίτιον τοῦ φόνου τῶν τέκνων,
ἅτινα ἐγέννησε³.

Φαίνεται ὁμῶς ὅτι κληρικοὶ τινες ἐγγαμοὶ ἐξ εἰ-
λικρῶν ἢ καὶ ἐξ ἐπιπλάστου εὐλαβείας ζῆλώσαντες
τὴν ἐκ τῆς ἀγαμίας καρπομένην ἐκτίμησιν τῶν συ-
ναδέλφων αὐτῶν, προέβησαν εἰς τὴν ἀπαλλαγὴν ἐκεί-
νου ὅπρ οὗτοι ἐξέωρον ὡς ἀπάδον πρὸς τὴν ἱερό-
τητα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ αὐτῶν ὑπουργήματος, καὶ
ἀπέβαλον οὕτω τὰς ἐαυτῶν συζύγους. Τοιαυτὴ ὁμῶς
αὐθαίρετος τῶν δεσμών τοῦ γάμου διάσπασις, συ-
νήθης παρὰ τοῖς ἐθνικοῖς, ἀντέκειτο προδήλως εἰς
τὴν περὶ τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου χριστιανικὴν δι-
δασκαλίαν καὶ οὐδαμῶς ἠδύνατο νὰ τύχη τῆς ἐπι-
δακμιαστικῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν. Αἱ ὑγιεῖς
τῆς Ἐκκλησίας ἀρχαὶ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου
διαφαίνονται ἐν Ἀποστολικῷ κανόνι ἐν τῷ ὁποίῳ
ἡ ἱερότης τοῦ γάμου ὑποστηρίζεται καὶ αἱ ψευδεῖς
ἀσκητικαὶ τάσεις αὐστηρῶς κατακρίνονται. Ὁ κανὼν
ἔχει οὕτω: «Ἐπίσκοπος ἢ Πρεσβύτερος ἢ Διάκονος

τὴν ἐαυτοῦ γυναῖκα μὴ ἐκβαλλέτω προφάσει εὐλα-
βείας, εἰάν δὲ ἐκβάλῃ, ἀφορίζεσθω ἐπιμένων δὲ κα-
θαίρεσθω¹».

Αὐταῖς εἰσι αἱ περὶ τῆς σχέσεως τοῦ ἱεροῦ κλη-
ρου πρὸς τὸν γάμον μαρτυρίαι, τὰς ὁποίας παρέχει
ἡμῖν ἡ περίοδος τῶν τριῶν πρώτων τῆς Ἐκκλησίας
αἰῶνων καὶ ἐκ τῶν ὁποίων συνάγεται πρὸ παντός, ὅτι
οὐδεμία ἱστορικὴ ἀθεντία ἀπαντᾷ ἀποδεικνύουσα,
ὅτι ὁ γάμος ἐλογίζετο ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν ἱε-
ρωσύνην.

(ἔπειτα συνέχεται).

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΚΝΗΤΗΣ

¹ Ἀρχιεπιφάλας τοῦ οὐκουμηνικοῦ Πατριαρχείου.

(1) Καν. 5^ο Βλατ. ἐπίσης Καν. Ἀποστ. 51.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΞΑΝΘΗΣ ΚΑΙ ΚΑΒΑΛΑΣ Πνευματικὸν δικαστήριον

Καλεῖται ὁ Γεώργιος Γκαγκλαμάνης, καπνεργάτης, ὑπήκοος ὁμο-
μανίς, ἐκ κατ' ὄψιν Τσουμαγλῆς τῆς ἐπαρχίας Μελεινίου καταγόμενος,
πρῶην κάτοικος Καβάλλας, νῦν δ' εἰς Βουλγαρίαν ἀποκημίας καὶ
ἀγνώστου διαμονῆς, ὅπως ἐμφανισθῇ αὐτοπροσώπως, ἢ διὰ πληρεξου-
σίου, τὴν πρώτην δικάσειμιν ἡμέραν τετάρτην καὶ ὄραν 8ην τουρκιστί,
μετὰ παρέλευσιν δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς παρουσίας ἐνώπιον
τοῦ ἐν τῇ ἱερᾷ μητροπόλει Καβάλλας ἱδρευόντος πνευματικοῦ
ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου του Γραμ-
ματικῆς τοῦ γένου Νικολάου Κολοβίου, κατοικοῦ Καβάλλας, ἐπὶ δια-
λύσει τοῦ γάμου τῶν λόγῳ ἐγκαταλείψεως. Ἐὰν δὲν ἐμφανισθῇ, θέ-
λει δικασθῆ ἔρημην.

Ἐν Καβάλλῃ τῇ 5 δεκεμβρίου 1909.

Ὁ πρόεδρος

Ὁ τοῦ γένου Ξάνθης ἐπίσκοπος

Ὁ ἀρχιεπιγραμματικὸς 1

† Ὁ Πάτερ Αἰμιλιανός

I. A. Αναστασιάδης

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΒΕΡΡΟΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑΟΥΣΗΣ Πνευματικὸν δικαστήριον

Προκαλεῖται ὁ Τρύφων Μ. Μαρκοβίτης, ὑπάλληλος, ὑπήκοος
ὁμομανίς, ὀρμόμενος ἐκ Ναούσης τῆς ἐπαρχίας Βερροίας καὶ Ναούσης
νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, ὅπως τὴν πρώτην τετάρτην καὶ ὄραν 8ην
τῆς ἡμέρας τουρκιστί μετὰ παρέλευσιν μίας καὶ ἐξήκοντα ἡμερῶν ἀπὸ
τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας κλήσεως, ἐμφανισθῇ ἐνώπιον
τοῦ ἐν Ναούσῃ ἱδρευόντος βου τμήματος τοῦ Μ. Ἐκκλησ. δικαστη-
ρίου τῆς I. Μητροπόλεως Βερροίας καὶ Ναούσης αὐτοπροσώπως ἢ δι'
ἀντιπροσώπου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τοῦ Εὐαγγέλιου Γρηγ. Τσιώμῃ, κα-
τοικοῦ Ναούσης, ἐπὶ ἀλλοθίῳ ὑπεχρημένῳ καὶ συμπεφωνημένῳ προ-
κίς. Ἐν ἐναντίῳ περιπτώσει ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγή δικασθήσεται ἔρημην.
Ἡ παρούσα κλήσις δημοσιεύσεται τρίς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν
ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδομένων ἐφημερίδων «Νεολόγος» καὶ «Ἐκ-
κλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ τῆς ἐν Θεσσαλονικίᾳ αἰτίας «Ἀληθείας».

Ἐν Ναούσῃ τῇ 23 νοεμβρίου 1909

Ὁ πρόεδρος

Ἀρχιεπίσκοπος Πολυκάρκος

Ὁ χρέη γραμματικῶς ἐκπληρῶν 1

Νικ. Ἀγ. Βερόος.

Υπεύθυνος ΧΡ. ΠΑΠΑΪ-ΓΑΝΝΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

(1) Βλῆθε ταῦτα παρὰ Bingham Christian Antiqu. IV. 5 § 9^ο

(2) Κυπριακὸ ἐπιστ. 52 Minge 3 σελ. 752

(3) Αὐτῶν. IV § 6.